

GYNEKOLOGI

Uppdaterad 170710

Huvudsaklig handläggningsnivå

A: Självständigt kunna handlägga på vårdcentral/jourcentral.

Specialistremiss vid komplicerade fall.

B: Ha god kännedom och delvis handlägga. Specialistremiss kan övervägas.

C: Ha kännedom om och vid behov påbörja utredning/behandling.

Specialistremiss.

C-nivån lärs främst in på specialistklinik.

HC= Hälsocentral, G= Gynekologisk klinik, MVC= Mödrahälsovårdscentral, BMM= Barnmorskemottagning, Psyk= Psykiatrisk klinik

Delmål	Handläggningsnivå	Klinik
A1 Medarbetarskap och ledarskap <ul style="list-style-type: none">- Kunna leda och utveckla vårdteamet inom MVC och mottagningsarbete- Kunna samverka med socialtjänst, försäkringskassa- Kunna leda medarbetarutbildning	A	HC, MVC
A2 Etik Mångfald och Jämlikhet <ul style="list-style-type: none">- Kunna möta kvinnor och blivande föräldrar med annat kulturellt ursprung, etnisk bakgrund, religion, annat språk, olika sexuell läggning- Kunna möta kvinnor och blivande föräldrar med funktionsnedsättning- Kunna föra värdeneutral dialog om abort- Kunna föra värdeneutral dialog kring basal information om fosterdiagnostik	A	HC, MVC
A 3 vårdhygien och smittskydd <ul style="list-style-type: none">- Vårdhygien i samband med gynekologisk undersökning- Multiresistenta bakterier- Kunskap om smittsamma könssjukdomar och lagstiftning kring dessa	A	HC,

<p>A4 Systematisk kvalitets och patientsäkerhetsarbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunna kritiskt granska den egna verksamheten och genomföra risk- och händelseanalys samt ansvara för förbättrande åtgärder. - Behärska Synergi 	A	HC
<p>A 5 Medicinsk vetenskap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Följa aktuella rön och evidensbaserade riktlinjer kring hormonbehandling (preventivmedel, HRT) 	A	HC
<p>A6 Lagar och andra föreskrifter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patientlagen: Patientens rätt till information, delaktighet i vården, fritt val - Sekretess i vården <p>Samarbetsformer primärvård, gynekologi– vem gör vad? (HÖK)</p>	A	HC
<p>B1 Kommunikation med patienter och närstående</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunna kommunicera kring frågor om sexualitet, samliv och relation - Kunna kommunicera med neutrala uttryck oberoende av sexuell läggning - Kunna kommunicera med stöd av tolk 	A	HC, G, MVC, BMM
<p>B2 Sjukdomsförebyggande arbete</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunna vägleda kvinnor och blivande föräldrar i frågor om levnadsvanors betydelse för fosterutveckling samt riskbild för graviditetsutfall - Kunna vägleda kvinnor kring skydd mot STI 	A	HC, MVC
<p>B3 Läkemedel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunskap om säker läkemedelsbehandling under graviditet och amning - Kunskap kring olika preventivmedels säkerhet samt kortaindikationer, risker 	A	HC, G, MVC
<p>B4 Försäkringsmedicin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunskap om sjukskrivning under graviditet, graviditetspenning och föräldrapenning 	A	HC
<p>B5 Palliativ vård i livets slutskede</p>		

Diagnosgrupper, delmål C1-C6 C1 Första bedömning av hälsoproblem C2 Medicinsk angelägenhetsgrad, prioritering C3 Kontinuitet C4 Självständigt kunna handlägga sjukdomstillstånd C5 Samverka med andra kliniker, vård utanför den egna vårdnivån C7 Gynekologi, MVC		
Behärska att diagnostisera, behandla och följa på primärvårdsnivå (C1,C2,C3,C4,C7)		
PMS	A	HC
STI	A	HC
Blåsor, vårtor, sår i vulva	A	HC
Genital klåda <ul style="list-style-type: none"> - Candidavaginit - Eksem - Lichen sclerosus et atrophicus 	A B	HC
Flytningar utan smärta, blödning eller buksmärta <ul style="list-style-type: none"> - Candidavaginit - Bakteriell vaginos - STI 	A	HC
STI- identifiering, provtagning, behandling, smittspårning <ul style="list-style-type: none"> - Klamydia, Gonorré, Herpes, Kondylom, Mykoplasma genitale, HIV 	A, B	HC
Buksmärtor utan feber eller blödning (med negativ grav test i fertil ålder)	A	HC
Dysmenorré	A	HC
UVI, även recidiverande	A	HC
Blödningsrubbningsar som inte kräver cytologprov eller ultraljud t ex: <ul style="list-style-type: none"> - primär amenorré - önskan om mensförskjutning - riklig regelbunden menstruation (ej nytillkommen) - gles menstruation 	A	HC
Sexuell dysfunktion: <ul style="list-style-type: none"> - libidoförlust - anorgasmi - dyspareuni 	A, B	

-		
Klimakteriebesvär - HRT-behandling	A	HC, G
Prolaps	A,B	HC, G
Preventivmedelsrådgivning	A, B	HC, G, BMM
Hirsutism	A, B	HC, G
Baskunskap om den normala graviditeten, fostrets normala tillväxt	A	HC, MVC
Vanliga graviditetsbesvär: - nästäppa - bäcken och ryggsmärtor - lätt till måttlig psykisk ohälsa - graviditetsillamående - anemi under graviditet - hypotyreos som funnits före graviditet - hypertoni som funnits före graviditeten	A	HC, MVC
Mastit, mjölkstockning	A	HC
<i>Behärska att initialt bedöma, avgöra medicinsk angelägenhetsgrad, på ett etiskt tillfredställande sätt prioritera mellan vårdsökande, remittera samt följa personer med sjukdomstillstånd som behöver vård utöver den egna enhetens resurser (C1, C2, C5,C6)</i>		
Infertilitet	C	G, HC
Oönskad graviditet	C	G, HC
Postmenopausal blödning	C	G, HC
Misstänkt gynekologisk tumörsjukdom	C	G, HC
Recidivmisstänkta symtom efter gynekologisk cancer	C	G, HC
Cellförändringar i livmodertappen	C	G
Sexuella övergrepp, sexualiserat våld	C	G
Gynekologiska infektioner: Flytningar med buksmärta, feber, blödning och/eller allmänpåverkan	B,C	G, HC
Endometrios	C	G
Uttalade buksmärter i tidig graviditet	C	G
Blödning under graviditet	C	G
Debuterande blodtrycksförhöjning under graviditet	B, C	HC, G
Komplicerad graviditet	B, C	G
Graviditet vid samtidig komplicerande kronisk sjukdom	B, C	G

<p>C6 Barn, barnmedicin, barn som far illa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samverka med barnmorskan i riksvärdering av förhållanden där det väntade barnet befaras komma att fara illa samt vid behov initiering av stödinsatser - Ungdomsgynekologi (preventivmedel, STI, mensrubbningar mm) 	<p>A</p>	<p>HC</p>
<p>C7 Gynekologi, MVC Se ovan</p>		
<p>C8 Geriatrik, hemsjukvård, palliativ vård</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recidiverande UVI - Inkontinens - Atrofisk vaginit - Postmenopausala blödningar - Gynekologiska tumörer 	<p>A A,B A C C</p>	<p>HC, G</p>
<p>C9 Hembesök</p>		
<p>C10 Medicinsk rehabilitering, arbetsrehabilitering</p>		
<p>C11 Myndighetsuppdrag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smittskyddslagen, smittskyddsanmälan och smittspårning i samband med STI - Kunskap om lokal rutin för undersökning efter våldtäkt 	<p>A C</p>	<p>HC, G, BMM</p>
<p>C12 Folkhälsoarbete</p>		
<p>C13 Psykiatri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunna bedöma, handlägga/behandla ångest, depression samt psykosomatiska symtom hos gravida kvinnor - Kunna bedöma och initialt handlägga/behandla psykisk sjukdom postpartum - Bedöma och behandla sexuell dysfunktion sekundärt till psykiatrisk ohälsa/ behandling 	<p>A, B</p>	<p>HC, Psyk</p>
<p>C 14 Lagar och föreskrifter</p>		

Praktiska färdigheter HC = Hälsocentral, G = Gynekologisk klinik, MVC Mödravårdscentral, BMM = Barnmorskemottagning		
Diagnosgrupper och kompetensområden	Handläggningsnivå	Klinik
Genomföra en gynekologisk undersökning med instrument och bimanuell palpation	A	HC, G
Ta STI prover i cervix, vaginalt	A	HC, G
Ta cytologprov	A	HC, BMM
Kunna ta och tolka ett wet smear och sniffstest	A, B	HC, G,

Lärandemetoder
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Egen öppenvårdsmottagning inom under handledning vid hälsocentral <ul style="list-style-type: none"> ○ Gynekologiska besvär ○ MVC-mottagning, läkarbesök
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Delta vid barnmorskemottagning på hälsocentral: <ul style="list-style-type: none"> ○ Delta vid preventivmedelsrådgivning, spiralinsättning ○ Träna undersökningsteknik ○ Träna cytologiprovtagning ○ Delta vid rutin MVC-besök
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vid sidotjänstgöring vid Gynekologisk klinik: <ul style="list-style-type: none"> ○ Blandat mottagningsarbete under handledning ○ Närvara vid typingrepp, t ex abrasio, prolapsoperation, inkontinensoperation, steriliseringsingrepp
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Remissgenomgång, tillsammans med specialistläkare
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kurs
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Handledarsamtal
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gruppseminarier/grupphandledning
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Intern fortbildning/ föreläsning vid sidotjänstgöringsklinik
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Falldiskussion

Tillägg för ST-läkare med glesbygdsmedicinsk inriktning:

- Förlossning: extra randning
- Kunna leda en vanlig förlossning
- Kunna utföra enkla vaginala ultraljudundersökningar

Sidotjänstgöring inom verksamhetsområde:

- **Obstetrik och gynekologi**

Kunskaper/färdigheter innan sidotjänstgörning

- Ha kunskap om sjukdomspanoramat avseende gynekologi i primärvården.
 - Ta relevant gynekologisk anamnes
 - Gynekologisk undersökningsteknik
 - Följt med på MVC och preventivmedelsmottagning
 - Träffat och handlagt gynekologiska patienter i primärvården, både med akuta och planerade besök/frågeställningar
- 1) Huvudhandledare i primärvården skall ha gjort kompetensbedömning avseende ovanstående innan sidotjänstgöringen.
 - 2) ST läkaren förberedar en utbildningsplan för sidotjänstgöring med huvudhandledare på HC http://insidan.nll.se/documents/Interna/ns/intmedsy/L%c3%a4ns%c3%b6vergripande_ST_stu_direktor/Sidotj%c3%a4nstg%c3%b6ringskontrakt.docx
 - 3) ST läkare ska få namngiven handledare vid sidotjänstgöringsklinik senast 4 veckor innan tjänstgöringens start (om så inte är möjligt ska handledare utses senast vid tjänstgöringens start).
 - 4) Utbildningsplan ska förankras och stämmas av med ansvarig handledare på sidotjänstgöringsklinik i god tid innan tjänstgöringens start.
 - 5) ST-läkaren ansvarar för att en avstämning med handledare på sidotjänstgöringskliniken sker efter hälften av randningstiden för att vid behov justera innehåll, ordna inläsning/teoretiska studier för det som man inte hunnit träffa/se eller diskutera under handledarsamtal

Enheter för sidotjänstgöring inom Obstetrik och gynekologi Norrbotten

Sjukhus	Enhet	Kontaktperson
Sunderby Sjukhus	Obstetrik och gynekologi, mottagning, vårdavdelning, gynekologisk kirurgi, förlossning	
Piteå Älvdals Sjukhus	Obstetrik och gynekologi, mottagning, viss öppenvårdskirurgi	
Gällivare sjukhus	Obstetrik och gynekologi, mottagning, vårdavdelning, gynekologisk kirurgi, förlossning	
Kiruna Sjukhus	Obstetrik och gynekologi, mottagning?	
Kalix Sjukhus	Obstetrik och gynekologi, mottagning?	

Under placeringen

Det ska ifyllas intyg från handledaren på sidotjänstgöringskliniken och ST läkaren avseende placeringen.

<http://insidan.nll.se/Kunskap--utveckling/Utbildningar/ST-lakare/Bedomning-av-ST-lakares-kompetensutveckling/>

[Återkoppling till ST-läkare vid klinisk tjänstgöring](#)

[Egenskattning för ST-läkare vid klinisk tjänstgöring](#)

[Återkoppling från ST-läkare vid klinisk tjänstgöring](#)